

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора наук з фізичного виховання та спорту, професора Пангелової Н.Є. на дисертаційну роботу Михальчука Андрія Дмитровича за темою «Диференційована оцінка фізичної підготовленості молодших школярів, віднесених до різних медичних груп в процесі фізичного виховання», поданої до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту за спеціальністю 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення.

Актуальність теми. У теперішній час реформування шкільного фізичного виховання набуло надзвичайної актуальності, що пов'язане не тільки з необхідністю осучаснення векторів розвитку і змістового наповнення неспеціальної фізкультурної освіти учнів, але й з погіршенням стану їх здоров'я і фізичної підготовленості.

При цьому молодший шкільний вік виступає основним періодом набуття соціального досвіду, зокрема, формування орієнтацій на здоровий спосіб життя, що, на думку провідних вчених, є передумовою формування механізмів розвитку особистості та організації її життєдіяльності. У цьому віці відбувається подальший особистісний розвиток дитини, зокрема, мотивації досягнення успіху, на яку впливають такі особистісні якості, як самооцінка і рівень домагань. Емоційне ставлення до себе багато в чому залежить від того, наскільки успішно «ввійде» молодший школяр у ситуацію шкільного навчання, якою мірою продуктивним виявиться його досвід міжособистісної взаємодії.

Наведені обставини вимагають враховувати індивідуальній особливості кожної дитини, застосовуючи диференційований підхід у процесі фізичного виховання. Іншим чинником, який актуалізує цю проблему, є загальний незадовільний фізичний стан дітей молодшого шкільного віку, який позначається на процесі їх адаптації до зростаючих шкільних навантажень.

Проблема застосування диференційного підходу у процесі шкільного фізичного виховання з урахуванням різних критеріїв була предметом дослідження багатьох науковців. Разом з тим, питання розробки обґрунтованої диференційної системи оцінювання фізичної підготовленості молодших школярів, які належать до різних медичних груп, залишається не достатньою дослідженою.

У світлі викладеного, тема дистанційної роботи Махальчука Андрія Дмитровича є актуальною і своєчасною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана згідно зі Зведеним планом науково-дослідної роботи у галузі фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр. за темою 3.1 «Вдосконалення програмно-нормативних засад фізичного виховання в навчальних закладах» (№ держ. реєстрації 0111U001733) та плану науково-дослідної роботи НДІ НУФВСУ на 2016–2020 рр. «Теоретико-методичні основи вдосконалення програмно-нормативних засад фізичної підготовки дітей, підлітків і молоді» (№ держ. реєстрації 0116U001626).

Роль автора (як співвиконавця теми) полягала в обґрунтуванні диференційованого підходу до оцінювання фізичної підготовленості молодших школярів, які належать до різних медичних груп у процесі фізичного виховання.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна.

Результати експериментальних досліджень мають об'єктивний характер за кількістю досліджуваних (180 учнів 7-10 років), адекватністю застосованих методів дослідження меті й завданням дисертаційної роботи.

Для вирішення завдань науково-дослідної роботи було використано **комплекс методів дослідження.**

Теоретичний аналіз та узагальнення даних літературних джерел, законодавчих актів проводився з метою визначення особливостей організації процесу фізичного виховання учнів молодшого шкільного віку,

обґрунтування диференційованого підходу до оцінювання фізичної підготовленості учнів початкової школи, які належать до різних медичних груп. Оцінювання фізичного розвитку дітей було здійснено за допомогою антропометричних показників (довжина, маса тіла, окружність грудної клітки) з використанням загальноприйнятих методик та індексів. Вимірювання життєвої ємності легень проводилось сухоповітряним спірометром за загальноприйнятою методикою. Дослідження м'язової сили кистей проводилося, за допомогою дитячого кистьового динамометра. Функціональний стан організму оцінювався з використанням поширених у практиці фізичного виховання та вікової фізіології показників та індексів, які характеризують стан серцево-судинної та дихальної систем. Фізичну підготовленість визначили з використанням батареї тестів та індексів фізичної підготовленості за методикою Т. Ю. Круцевич. Для оцінювання шкільної мотивації була застосована загальноприйнята методика Н. Г. Лусканової. Оцінювання фізичного здоров'я проводилося за загальноприйнятою методикою Г. Л. Апанасенка, розподіл на медичні групи дітей молодшого шкільного віку відбувався за даними викопіювання результатів медичних профілактичних оглядів з медичних карт (ф.026/о). В якості експертів були залучені педагогічні працівники закладів шкільної освіти.

Експертне оцінювання проводилося за методом переваги (ранжирування) з метою виявлення думок учителів фізичної культури про диференціацію оцінювання фізичної підготовленості учнів молодшого шкільного віку в умовах організації освітнього процесу Нової української школи. Педагогічний експеримент проводився з метою визначення вихідних результатів дослідження, які стали основою для розробки автором «Листа контролю фізичної підготовленості» учнів різних медичних груп. Усього в педагогічному експерименті взяли участь 180 учнів 7–10 років, які відносилися до різних медичних груп. Всі індивідуальні показники вимірювання і тестування були внесені у зведений протокол, а дані

використовували для проведення математичних розрахунків (за допомогою методів математичної статистики) з метою інтерпретації отриманих результатів. Статистична обробка матеріалу проводилась на персональному комп'ютері з використанням електронних таблиць MSExcel та програми STATISTICA 8.0. Побудову рисунків і таблиць, оформлення роботи виконували за допомогою програм Microsoft®Word 2010 та Microsoft®Excel 2010.

Мета дослідження – науково обґрунтувати диференційований підхід до оцінювання фізичної підготовленості молодших школярів, які належать до різних медичних груп у процесі фізичного виховання для удосконалення системи педагогічного контролю і підвищення мотивації до занять фізичним вихованням.

Завдання дослідження.

1. Проаналізувати дані наукової літератури, що стосуються проблеми організації фізичного виховання учнів початкової школи різних медичних груп.

2. Оцінити рівень фізичного розвитку, фізичної підготовленості та роботоздатності і шкільної мотивації молодших школярів, які належать до різних медичних груп у процесі фізичного виховання.

3. Дослідити особливості взаємозв'язку між морфофункціональними можливостями та фізичними здібностями молодших школярів для визначення найбільш значущих показників морфофункціонального стану, що впливають на фізичну підготовленість.

4. Обґрунтувати диференційований підхід до оцінювання показників фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку різних медичних груп у процесі педагогічного контролю у фізичному вихованні.

Об'єкт дослідження – процес фізичного виховання учнів початкової школи

Предмет дослідження – диференційований підхід до оцінювання фізичної підготовленості молодших школярів, які належать до різних медичних груп.

Наукова новизна результатів дослідження полягає в тому, що автором вперше:

- визначені достовірні відмінності між показниками фізичного стану дітей молодшого шкільного віку, які належать до різних медичних груп, що обґрунтовує необхідність диференційованого підходу до організації процесу фізичного виховання у початковій школі;

- на підставі факторного аналізу визначено, що на оцінку фізичної підготовленості учнів основної, підготовчої і спеціальної медичних груп впливають морфофункціональні показники, які мають різний внесок, що обумовлює їх врахування при диференційованому підході у процесі педагогічного контролю у фізичному вихованні учнів молодших класів;

- визначені інформативні показники морфофункціонального стану і фізичних здібностей склали підґрунтя змісту листів контролю фізичної підготовленості учнів основної, підготовчої та спеціальної медичних груп;

- набули подальшого розвитку уявлення про організаційно-методичні підходи до уроків фізичної культури з дітьми молодшого шкільного віку, які належать до різних медичних груп, для здійснення відповідного педагогічного контролю з боку вчителів фізичної культури, а також застосування засобів цілеспрямованого впливу на розвиток фізичних якостей учнів спеціальної медичної групи;

- доповнені наукові дані щодо оптимізації та підвищення ефективності процесу фізичного виховання у закладах загальної освіти, що дозволяє розширити уявлення про можливість організації та методики оцінювання фізичної підготовленості учнів 7–10 років;

- доповнені дані про фізичний стан, фізичну підготовленість сучасних молодших школярів України, які належать до різних медичних груп.

Практична значущість дослідження полягає в тому, що автором розроблені листи педагогічного контролю фізичної підготовленості учнів різних медичних груп молодшого шкільного віку у процесі фізичного виховання. Практичне використання розроблених листів педагогічного контролю отримало позитивну оцінку фахівців-експертів, що дозволить удосконалити процес фізичного виховання школярів з урахуванням новітніх підходів до оцінювання фізичної підготовленості.

Результати дослідження впроваджені у практичну роботу школи I–III ступеня № 25, гімназії № 117 імені Лесі Українки м. Києва. Сформульовані у дисертації висновки і пропозиції стали засадами для удосконалення навчально-методичних матеріалів навчальної дисципліни «Теорія та методика фізичного виховання» Національного університету фізичного виховання і спорту України. Впровадження підтверджено відповідними актами.

Публікації. За темою дисертаційної роботи опубліковано 19 наукових праць. З них – 4 статті у фахових виданнях України, які увійшли до міжнародної наукометричної бази, 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави, що увійшло до міжнародної наукометричної бази Scopus, 12 публікацій апробаційного характеру, 2 публікації додатково відображають наукові результати дисертації.

Апробація результатів дисертації. Основні теоретичні й практичні результати роботи були представлені в доповідях і повідомленнях на науково-практичних конференціях та «круглих столах» різного рівня: VIII Міжнародна наукова конференція пам'яті А. М. Лапутіна «Актуальні проблеми сучасної біомеханіки фізичного виховання та спорту» (Чернігів, 2015); XI–X Міжнародні конференції «Молодь та олімпійський рух» (Київ, 2016–2019); Latvijas sporta pedagogijas akadēmijas starptautiska magistkantu un doktorantu 8. zinatniska conference «Sporta zinate musdienu sabiedribai» (Riga (Latvia), 2016); V Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів і молодих учених (Київ, 2016); III Всеукраїнська студентська наукова

Інтернет-конференції (у межах XVI Міжнародної науково-практичної конференції) (Харків, 2016); VII Всеукраїнський «круглий стіл» з філософії спорту «Філософія спорту як трансдисциплінарна галузь знань» (Київ, 2016); науково-практична конференція «Фізична культура і спорт: досвід та перспективи» (Чернівці, 2017); IV Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених і студентів «Педагогічні технології формування культури здоров'я особистості» в межах Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні технології формування особистості фахівця з фізичного виховання, спорту та здоров'я людини» (Чернігів, 2017); XII Міжнародна науково-методична конференція «Фізичне виховання в контексті сучасної освіти» (Київ, 2017); III Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція (Дніпро, 2018); X Міжнародна науково-методична конференція «Фізичне виховання в контексті сучасної освіти» (Київ, 2015–2019); науково-методичні конференції кафедри теорії і методики фізичного виховання НУФВСУ (Київ, 2015–2020).

Особистий внесок здобувача У спільних публікаціях здобувачеві належать пріоритети в організації, аналізі, обговоренні фактичного матеріалу, інтерпретації отриманих результатів і теоретичному узагальненні отриманих даних. Внесок співавторів визначається участю у формуванні напрямків дослідження, в організації дослідження окремих наукових напрямків, допомогою в обробці матеріалів, їх частковому обговоренні та участю в дискусіях і «круглих столах».

Структура і обсяг дисертації Дисертація складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел (242 найменування), додатків та викладена на 217 сторінках загального тексту. Робота містить 42 таблиці, 13 рисунків.

Автореферат відповідає змісту дисертації і відображає основні положення роботи.

У *вступі* обґрунтовано актуальність обраної теми, вказано на зв'язок роботи з науковими планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт,

предмет, методи дослідження; розкрито наукову новизну та практичну значущість одержаних результатів, зазначено особистий внесок здобувача в опублікованих у співавторстві наукових працях; подано дані про кількість публікацій автора за темою дисертації.

У першому розділі **«Теоретико-методичні засади процесу організації фізичного виховання у початковій школі»** проведений теоретичний аналіз літературних джерел, використаних у дисертаційній роботі. Представлені дані спеціальної літератури, що відображають програмно-нормативні засади організації процесу з фізичного виховання у початковій школі, що дозволило автору з'ясувати проблемні питання удосконалення змісту процесу фізичного виховання учнів початкової школи з урахуванням інноваційних підходів. Визначена спрямованість на збереження здоров'я, підвищення фізичної підготовленості та роботоздатності учнів початкової школи в умовах Нової української школи з використанням новітніх методик, які застосовуються у світовій практиці.

Автором здійснений аналіз проблем щодо диференціації процесу фізичного виховання учнів початкової школи з урахуванням різних критеріїв, представлених у педагогіці та фізичному вихованні в Україні та світі. Враховані різноманітні педагогічні умови, які повинні сприяти диференціації процесу фізичного виховання учнів молодшого шкільного віку.

Проведений аналіз дозволив здобувачу з'ясувати, що проблема диференціації оцінювання фізичної підготовленості учнів молодшого шкільного віку, які належать до різних медичних груп, потребує подальших досліджень.

Обсяг першого розділу становить 28 сторінок, що складає 12,9% від загального обсягу дисертаційної роботи. Результати теоретичного дослідження представлені у 12 публікаціях автора.

У другому розділі **«Методи та організація дослідження»** представлено опис методів, які використовувалися під час проведення дослідження

відповідно до його мети, завдань, об'єкту, предмету. Наведено також опис етапів організації та проведення дослідження.

Для вирішення поставлених у роботі завдань були використані такі методи: теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури і документальних матеріалів; соціологічні методи (анкетування батьків досліджуваних дітей); антропометрія; фізіологічні (пульсометрія, тонометрія, спірометрія, функціональні проби (Штанге, Генча, Руф'є); метод індексів (Робінсона, Скибінського); педагогічні (спостереження, тестування, експеримент); експрес-методика визначення рівня фізичного здоров'я дітей за Л.Г. Апанасенком; соціологічні (анкетування учнів за методикою Н.Г. Лусканової для визначення рівня шкільної мотивації); метод експертних оцінок; методи математичної статистики.

Дослідження проводилося на базі закладу середнього освіти № 25 та гімназії №117 імені Лесі Українки м. Києва. У констатувальному експерименті взяли участь 180 учнів початкової школи 7-10 років (97 хлопчиків і 83 дівчинки), які навчаються у ЗСО № 25 м. Києва.

Дослідження проводилось у 2015-2021рр. у чотири етапи.

На першому етапі роботи (жовтень 2015 – вересень 2016) був проведений аналіз науково-методичної літератури, підібрані адекватні методи дослідження, сформульована мета роботи і визначені завдання дослідження, розроблена програма дослідження з визначення морфофункціонального стану і рівня фізичної підготовленості учнів початкової школи, які належать до різних медичних груп. Був проведений пілотажний експеримент.

На другому етапі роботи (вересень 2016 – жовтень 2017) проводився аналіз результатів і статистична обробка даних пілотажного експерименту, а також – проведення констатувального експерименту. Підготовка публікацій.

На третьому етапі роботи (жовтень 2017 – травень 2018) на основі отриманих даних автором був проведений кореляційний і факторний аналіз показників морфофункціонального стану та фізичної підготовленості

молодших школярів, які належать до різних медичних груп. Отримані дані дозволили обґрунтувати зміст листів контролю фізичної підготовленості учнів початкових класів, які належать до різних медичних груп.

На четвертому етапі (червень 2018 – лютий 2021) було здійснено впровадження листів контролю фізичної підготовленості учнів основної, підготовчої та спеціальної медичних груп у практику фізичного виховання закладів середньої освіти (школи I-III ступеня № 25 та гімназії № 117 імені Лесі Українки м. Києва), а також визначення ефективності запропонованих підходів. Було проведено обговорення результатів власних досліджень, здійснено розробку практичних рекомендацій і оформлення висновків, а також – оформлення і редагування тексту дисертаційної роботи й автореферату, підготовка до апробації і захисту.

У третьому розділі «Характеристика параметрів фізичного стану молодших школярів у процесі фізичного виховання» представлені дані констатувального експерименту.

Аналіз стану функціональних систем учнів молодшого шкільного віку дозволив констатувати поступове наближення до вікової фізіологічної норми. Автор наголошує, що у показниках серцево-судинної та дихальної систем учнів початкової школи з урахуванням приналежності до медичних груп лише у значеннях показника ЧССп спостерігалась статистично значуща різниця ($p < 0,05$) між учнями основної та підготовчої медичних групи. В інших показниках функціональних систем учні основної медичної групи мали кращі показники, але статистично незначущі, ніж учні інших медичних груп ($p > 0,05$). Така ж закономірність спостерігалась у значеннях показника фізичної роботоздатності ($p < 0,05$) між учнями основної та спеціальної медичних груп. Слід зазначити, що серед учнів, які належать до спеціальної медичної групи, не було дітей з доброю оцінкою її значень.

Оцінюючи рівень фізичного здоров'я, автором було визначено, що низький рівень мають 37,28 % школярів, нижчий за середній – у 39,76 %, середній – у 22,96 % школярів. При стратифікації учнів за медичними

групами було з'ясовано, що серед учнів основної медичної групи 40,61 % школярів мали низький рівень фізичного здоров'я, 37,99 % – нижчий за середній, 21,40 % – середній рівень; серед учнів підготовчої медичної групи низький рівень фізичного здоров'я мали 30,75 % школярів, нижчий за середній – 38,13 %, середній – 31,12 % школярів; в учнів спеціальної медичної групи 52,2 % школярів мали низький рівень фізичного здоров'я, 47,8 % – нижчий за середній, дітей із середнім рівнем фізичного здоров'я не виявлено.

Дослідження шкільної мотивації свідчить, що кожний двадцятий школяр 7–10 років має негативний та низький рівні шкільної мотивації, кожний шостий мав середній рівень, майже кожний другий мав позитивний рівень, кожний третій – добрий рівень та кожний восьмий мав високий рівень шкільної мотивації. При цьому, чим старші діти, тим менша їх кількість має добрий та високий рівні шкільної мотивації. Така ситуація вимагає від вчителів оптимізації навчального процесу, оскільки у дітей втрачається інтерес до освітньої діяльності, їм, переважно, подобається тільки процес спілкування у школі з однолітками.

Розділ викладено на 53 сторінках тексту, а результати дослідження висвітлені у п'яти публікаціях автора.

У четвертому розділі «Обґрунтування оцінки фізичної підготовленості учнів початкової школи з урахуванням медичних груп» наведені дані констатувального експерименту, здійснена їх інтерпретація, що дозволило обґрунтувати диференційований підхід до оцінки фізичної підготовленості учнів 7-10 років, віднесених до різних медичних груп.

Результати педагогічного експерименту дозволили автору з'ясувати, що основними критеріями для визначення особливостей статево-вікової динаміки рівня розвитку фізичних якостей молодших школярів є показники темпів приросту і достовірності змін їх абсолютних значень у річному циклі навчання.

Виявлений прямий зв'язок між функціональними можливостями організму молодших школярів та їх руховими здібностями: чим вищі результати в рухових тестах, тим кращі значення показників функціональних систем організму учнів 7–10 років, які, в більшості, відповідають середньовіковим нормам для цього контингенту дітей за даними спеціальної літератури.

Оцінюючи рівень фізичної підготовленості за індексами у статевому співвідношенні, автор зазначає, що 3,08 % хлопців мали низький рівень фізичної підготовленості; нижчий за середній рівень – 49,44 % хлопців та 44,40 % дівчат; середній рівень фізичної підготовленості мали 47,48 % хлопців та 55,60 % дівчат; учнів з вищим за середній і високим рівнями фізичної підготовленості не виявлено.

У середньостатистичних значеннях результатів швидкісного індексу спостерігалась статистично значуща різниця ($p < 0,05$) між учнями всіх медичних груп; у значеннях результатів швидкісно-силового індексу також спостерігалась статистично значуща різниця ($p < 0,05$) між учнями основної та спеціальної медичних груп, а також між учнями підготовчої та спеціальної медичних груп.

Для здійснення диференційованого підходу до оцінки рівня фізичної підготовленості учнів початкової школи різних медичних груп був проведений факторний аналіз, до якого увійшла 31 змінна. Результати дослідження свідчать про різноспрямований внесок чинників у структуру показників, що впливають на рівень фізичної підготовленості учнів 1–4-х класів, які належать до основної, підготовчої та спеціальної медичної груп. Враховуючи внесок факторів у основній, підготовчій та спеціальній медичних групах, були визначені закономірності щодо зазначеного впливу, серед яких: в учнів основної та підготовчої медичних груп домінують чинники включають фізичний розвиток, фізичну підготовленість та фізичне здоров'я; в учнів спеціальної медичної групи домінують такі чинники:

фізичний розвиток, кистьова динамометрія правої та лівої кисті, показники серцево-судинної та дихальної систем.

Виходячи з цього, учням спеціальної медичної групи рекомендується використовувати оцінку фізичного здоров'я і дозволяти виконувати тільки тестові вправи на гнучкість, у деяких випадках – на силову витривалість, а також можна передбачити тест на швидкісно-силові здібності, але, залежно від протипоказань відповідно до діагнозу захворювання. Це дозволяє використовувати фізичні вправи фактично лікувальної фізичної культури, які повинні бути спрямовані на зміцнення організму, дихальні вправи та вправи, які виконуються у помірному темпі.

Учням основної та підготовчої медичних груп автор рекомендує застосовувати оцінювання фізичного здоров'я, що дає можливість використовувати великий діапазон фізичних вправ і відповідно до цього широкий діапазон тестових вправ.

Відповідно до отриманих даних факторного аналізу структури фізичної підготовленості учнів початкової школи, які навчаються у 1–4 класах, автор зазначає, що з'являється можливість здійснювати диференційований підхід до оцінювання фізичної підготовленості учнів молодшого шкільного віку, що сприяло розробці відповідних листів контролю фізичної підготовленості учнів, які належать до різних медичних груп. Шляхом експертного оцінювання відповідей фахівців-експертів щодо листів контролю було з'ясовано, що існує необхідність їх використання з відповідною диференціацією в умовах Нової української школи.

Розділ викладено на 33 сторінках тексту, а результати дослідження висвітлені у чотирьох публікаціях автора.

У н'ятому розділі **«Аналіз та узагальнення результатів дослідження»** узагальнено та систематизовано результати проведених досліджень, що дало можливість отримати дані, які підтверджують, доповнюють та є абсолютно новими з проблемами дослідження.

За результатами дослідження автором отримано три групи даних.

– підтверджено дані (В. В. Білецька, 2016; Н. М. Гончарова 2019; Т. Ю. Круцевич, 2015; Н. В. Москаленко, 2019; С. В. Трачук, 2011 та ін.) про поступове зниження показників функціонального стану серцево-судинної і дихальної систем в учнів початкової школи, що вимагає збільшення уваги до вибору засобів, методів і дозування фізичних навантажень вчителями на уроках фізичної культури;

– підтверджені дані (В. Г. Ареф'єв 2014; І. Р. Боднар, 2014; Х. Делбані, 2014; Ю. С. Кравчук, 2013; Ю. С. Костюк, 2015; Н. Є. Пангелова, 2018 та ін.) про використання диференційованого підходу до організації фізичного виховання у початковій школі, що є засадами для організації навчального процесу в цілому;

– отримали подальший розвиток знання про динаміку фізичного розвитку, фізичних якостей та формування шкільної мотивації у молодших школярів (Н. М. Гончарова 2019; О. В. Давиденко, 2019; S. Büchel, 2019; E. Conde, A. Gallardo, 2018; S. Trachuk, 2019).

Новими даними є визначення взаємозв'язку між параметрами фізичного стану та фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку, які належать до різних медичних груп, що дає можливість визначити інформативні рухові тести, адекватні фізичному здоров'ю учнів; визначені найбільш інформативні показники фізичного розвитку, функціональних можливостей, фізичної підготовленості та роботоздатності учнів початкової школи, які належать до різних медичних груп, що дозволило розробити систему диференційованого оцінювання їх фізичної підготовленості; визначена ефективність використання різних способів рухової діяльності, об'єднаних програмним матеріалом, що розширює можливість творчого підходу до вибору навчального.

Висновки дисертаційного дослідження відображають отримані й описані в роботі результати, відповідають поставленій меті й напрямам.

Список використаних літературних джерел оформлено у відповідності до встановлених вимог. Матеріали дисертаційної роботи оформлено згідно вимог до тексту наукового характеру.

Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертаційної роботи.

Зміст дисертаційної роботи відповідає паспорту спеціальності 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення.

Оцінюючи позитивно дисертаційну роботу Михальчука А. Д. вважаю за необхідне звернути увагу на окремі зауваження та дискусійні питання:

1. Зважаючи на присутність у тексті значної кількості аббревіатур, доцільним було б представити перелік умовних скорочень.
2. Відомо, що анкетування дітей, залучення їх до участі в експериментальних дослідженнях, згідно Декларації «Гельсинки – 2008» може бути здійснено тільки за письмової згоди батьків. У тексті дисертації відсутня інформація щодо дотримання даної вимоги.
3. В авторефераті дисертації зазначено, що визначення стану здоров'я учнів та розподіл їх на медичні групи здійснювався на основі даних викопіювання медичних карт. Однак, у другому розділі дисертаційної роботи даний метод не представлений .
4. У розділі два, описуючи етапи дослідження, автор зазначає, що четвертий етап був присвячений впровадженню листів контролю фізичної підготовленості учнів, які відносяться до різних медичних груп і визначенню ефективності запропонованих підходів. Однак, у тексті роботи відсутні відповідні дані.
5. Аналізуючи показники фізичного стану молодших школярів доцільно було б навести статистичні дані стосовно належності дітей кожної статеві-вікової групи до певної медичної групи.

Однак, питання, які виникли при аналізі дисертаційної роботи не мають принципової спрямованості і не знижують позитивної оцінки наукової праці, а більш відносяться до побажань та дискусій.

Висновки про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Михальчука Андрія Дмитровича «Диференційована оцінка фізичної підготовленості молодших школярів, віднесених до різних медичних груп в процесі фізичного виховання» є завершеним самостійним науковим дослідженням, що має теоретичне і практичне значення для удосконалення процесу фізичного виховання учнів початкових класів, віднесених до різних медичних груп.

За актуальністю порушеної проблеми, новизною отриманих результатів та практичним значенням дисертація Михальчука А. Д. відповідає вимогам п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами), а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.02 – Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення.

Офіційний опонент:

завідувач кафедри теорії та методики
фізичного виховання і спорту ДВНЗ
«Переяслав-Хмельницький державний
педагогічний університет імені Григорія
Сковороди», доктор наук з фізичного
виховання та спорту, професор

